

Coronatijsd.

Toen 2020 begon hadden we grootse plannen om binnen het programma WAVE2020 alles op te pakken. Maar ook WAVE2020 kreeg te maken met de Coronacrisis. Bijna iedereen van ons was als functionaris betrokken bij de crisisbeheersing. En niet alleen de programma-organisatie maar ook veel van jullie werden hierdoor geraakt. In de crisisorganisatie of omdat je niet meer op kantoor mocht komen werken of omdat je zelf ziek bent geworden. Kortom een hectisch jaar waarin wel een paar zaken afgerond zijn en we een nieuwe programmaondersteuner hebben gevonden in Petra Smits, werkzaam bij de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.

Het directeurenoverleg SMWO heeft naar aanleiding van de vertragingen besloten om het programma in 2021 door te laten lopen. Hiervoor is een activiteitenplan vastgesteld. Kern hierin is het realiseren van bovenregionale impactanalyses per stroomgebied. Deze impactanalyses zijn niet alleen nodig voor het bepalen van de handelingsperspectieven maar ook bij de discussie over nieuwe normering voor waterkeringen en worden als basis gebruikt voor discussies over klimaatadaptatie. Vandaar dat er met de collega's van de veiligheidsregio's contact is/wordt opgenomen om te vragen wat de stand van hun impactanalyse is en of wij vanuit het programma kunnen helpen om tot een afronding te komen. Volgend jaar zullen er een aantal werksessies worden gehouden waarin gezamenlijk een bovenregionale impactanalyse zal worden opgesteld. Voor de ontwikkeling hiervan werken wij samen met de Samenwerking Crisisbeheersing Overstromingen Randstad (SCOR) die dit voor de dijktrajecten 14, 15, 44 moet realiseren.

Wij wensen jullie, ook met alle beperkingen die er zijn, goede feestdagen. Blijf gezond en we hopen elkaar in 2021 ook weer fysiek te mogen treffen.

Marcel Matthijsse
Programmamanager

Handreiking herstel en continuïteit

Met het maken van de handreiking herstel en continuïteit is inmiddels weer gestart. Binnenkort volgen een aantal werksessies waarin we kijken welke uitdagingen er zijn als een gebied weer 'droog' is en welke er zijn voor gebieden die niet overstromen maar waar wel directe gevolgen merkbaar zijn. Basis voor de handreiking vormen twee onderzoeksrapporten: "Storylines bestrijding en herstel bij overstromingen" (HKV lijn in water, oktober 2019) en "Maatschappelijk herstel na grootschalige overstromingen" (IFV, oktober 2019). Beiden zijn te vinden op de website van het IFV. Wie mee wil werken aan deze handreiking kan zich aanmelden bij Petra Smits (p.smits@vrzw.nl).

Thema: Informatie delen

Het thema 'informatie delen', zoals dat binnen het programma WAVE2020 is gedefinieerd, is afgerond. Dit thema betreft de ontwikkeling van de informatievoorziening over watercrises en overstromingen en de gevolgen daarvan.

De organisatie van deze informatievoorziening is niet overzichtelijk. Dit geldt zowel voor de informatievoorziening met betrekking tot het zogenoemde waterbeeld/waterscenario's als voor informatie die gaat over de beschikbaarheid en het functioneren van infrastructurele voorzieningen (bijvoorbeeld wegen en diverse netwerken) onder calamiteuze omstandigheden.

De veiligheidsregio's, de waterbeheerders en de beheerders van vitale infrastructuren zijn hierbij de belangrijkste sleutelspelers. Ook partijen als het Watermanagementcentrum Nederland en het Instituut Fysieke Veiligheid hebben hierbij belangrijke rollen te spelen.

Binnen WAVE2020 hebben we ons gericht op een drietal speerpunten:

- [a] waterinformatie en de beschikbaarheid ervan, bij voorkeur via één loket (een Landelijke Voorziening Overstromingsinformatie: LVO);
- [b] informatie over beschikbaarheid van vitale infrastructuren: verkeersverbindingen en de netwerken voor energie, drinkwater en telecommunicatie;
- [c] ontwikkeling van expertise (informatiemanagement en GIS) om met deze informatie om te kunnen gaan.

Deze speerpunten zijn uitgewerkt in de eindrapportage 'informatie delen'. De volledige eindrapportage is beschikbaar via [het kennisplein van het IFV](#).

Actualisatie Nationaal Crisisplan Hoogwater en Overstromingen

Het NCP HO heeft tot doel dat tijdens een hoogwater- en overstromingscrisis zoveel als mogelijk wordt gewerkt volgens de generieke crisisstructuur van de (Rijks)overheid, aangevuld met de noodzakelijke specifieke kennis en expertise. Het NCP HO beoogt tevens steun te bieden aan de regionale crisisorganisaties.

Het bestaande NCP HO dateert uit In 2016. De geïntegreerde risicoanalyse in het kader van de Nationale Veiligheid Strategie 2019 (NVS 2019) heeft op basis van impact en waarschijnlijkheid de actuele dominante risico's en dreigingen voor de nationale veiligheid geïdentificeerd. Het kabinet heeft in de NVS 2019 bepaald dat in ieder geval extra inzet nodig is voor een versterkte aanpak van o.a. de te beschermen vitale infrastructuur. Dit vormde de aanleiding vormt voor de actualisering van het NCP HO in deze kabinetsperiode.

De indeling van het NCP is aangepast op de rijksbrede standaard ten aanzien van NCP's. Daarnaast zijn de teksten geactualiseerd en is het document aangevuld met: een beschrijving van de betrokken gremia die, naast de landelijke gremia, onderdeel zijn van de crisisorganisatie, zoals veiligheidsregio's, waterschappen en aanbieders van vitale processen. Ook is een overzicht toegevoegd van de vitale processen en bij overstroming kwetsbare functies met daarbij een indicatief overzicht van de gevolgen van uitval van essentiële vitale processen, strategische dilemma's en aandachtspunten en sleutelbesluiten. Het laatste deel van het besluitvormingstraject is ingegaan. Hierna wordt het NCP HO doorgeleid naar de Tweede Kamer.

Handreiking 'redden van mens en dier'

Een van de deelprojecten van het programma WAVE2020 was het opstellen van een handreiking over het redden van mens en dier tijdens overstromingen. Deze handreiking is inhoudelijk af en wordt momenteel vormgegeven. Voor het opstellen van het document is literatuuronderzoek gedaan, zijn een aantal expertsessies georganiseerd en zijn deskundigen geïnterviewd. Het resultaat is een handreiking vol praktische aandachtspunten voor het vormgeven van een reddingsoperatie in een overstroomd gebied. Zoals alle producten van het programma zal het document geplaatst worden op de [website: onswater.ifv.nl](http://www.onswater.ifv.nl)

Thema: E-learning

In het gebied te noorden van het Noordzeekanaal, in bijzonder het beheergebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, loopt een meerjarig programma met als doel de crisisbeheersing bij een (dreigende) overstroming te optimaliseren. Binnen dit programma is een e-learning ontwikkeld voor crisisfunctionarissen die een rol vervullen tijdens een waterveiligheids crisis.

Het doel van de e-learning is:

- Inzicht geven in de taken en rollen van de actoren die voor, tijdens of na een waterveiligheids crisis zijn of worden betrokken;
- Kennis overdragen over de onderlinge verhoudingen, taken en bevoegdheden per actor;
- Het leren onderscheiden van sleutelbesluiten en kerndilemma's;
- Kunnen benoemen van werkwijzen, bestaande plannen en relevante informatiebronnen.

Begin volgend jaar wordt de e-learning ter beschikking gesteld aan alle veiligheidsregio's en overige geïnteresseerde veiligheidspartners. De gebruikers van de e-learning moeten vooraf basiskennis hebben van het nationale stelsel van crisisbeheersing in Nederland.

Eén hoofdstuk (H4) van de ontwikkelde e-learning gaat specifiek in op de crisisbeheersing in Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal. De overige hoofdstukken zijn generiek van opzet en kunnen bij alle veiligheidsregio's en hun crisispartners gevolgd worden.

De mogelijkheid bestaat om hoofdstuk 4 te vervangen door eigen regio specifieke informatie. Voor meer informatie hierover kunt u terecht bij Johan Klingeler van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier otocbo@hkn.nl

Nieuwe versie LIWO: verbeterd inzicht in kansen, gevolgen en handelingsperspectief

In september is een nieuwe versie van het Landelijk informatiesysteem Water en Overstromingen (LIWO) beschikbaar gemaakt. Hierin zijn de beschikbare overstromingsscenario's geactualiseerd en is er nieuwe informatie toegevoegd over aankomsttijden, plaatsgebonden overstromingskansen en een kaart met droge verdiepingen (zie de toelichting hieronder). Met deze nieuwe informatie levert LIWO een nog betere bijdrage aan bewustwording voor overstromingsrisico's, beter crisismanagement en verbeterde planvorming.

In het webinar van 27 oktober is de nieuwe versie van LIWO toegelicht ([kijk nu terug](#)). Voor meer informatie, vragen of inhoudelijke ondersteuning bij het opstellen van impactanalyses kunt u contact opnemen via liwo@rws.nl.

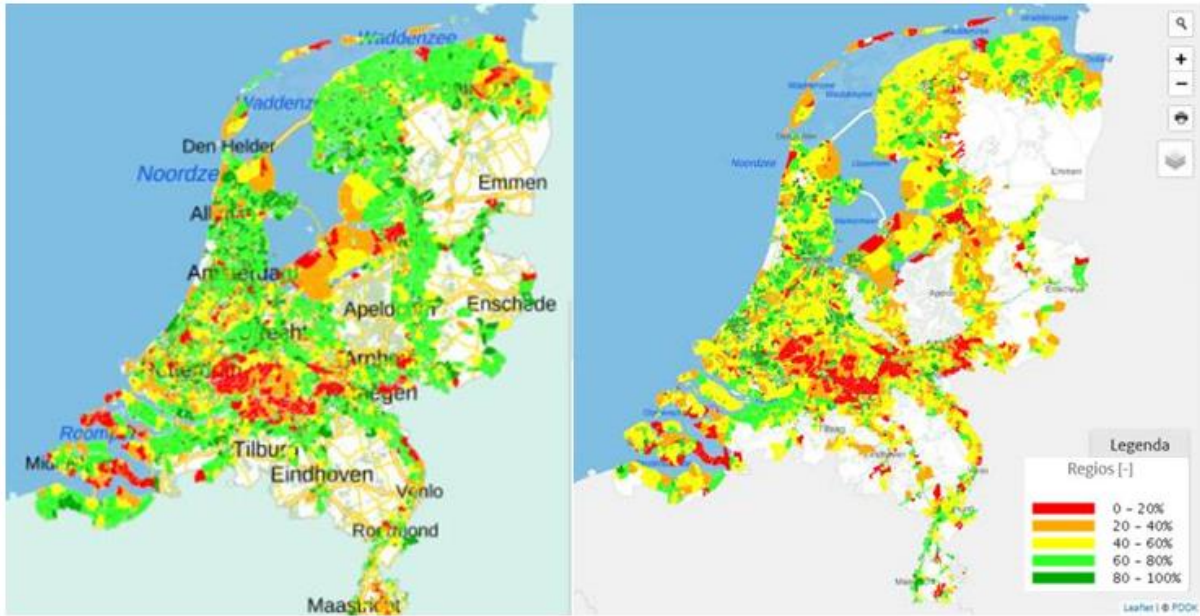

Verbeterde 'droge verdiepingen'-kaarten LIWO

In november is een nieuwe versie van het [Landelijk Informatiesysteem Water en Overstromingen \(LIWO\)](#) beschikbaar gemaakt. Eén van de kaarten die in deze nieuwe versie is geactualiseerd en verbeterd is de kaart met droge verdiepingen. Deze kaart laat per woning en per regio zien of er in geval van een overstroming droge verdiepingen beschikbaar zijn. Dit is belangrijke informatie voor een verticale evacuatiestrategie (schuilen).

De beschikbaarheid van droge verdiepingen is berekend aan de hand van de meest actuele set overstromingsscenario's in LIWO. Hierin zijn onder andere de scenario's opgenomen die in 2019 zijn gerapporteerd aan de EU in het kader van de ROR. Het is van belang om op te merken dat de Ergst Denkbare Overstromingen (EDO's) niet meer in deze set zijn opgenomen omdat die verouderd zijn. Voor het bepalen van de hoogte van de gebouwen wordt nu gebruik gemaakt van de 3D Basisregistratie Adressen en waardoor schuine daken en de ligging van het maaiveld goed geïnterpreteerd kunnen worden. Schuren en garages zijn uit de dataset gefilterd.

Bij de oude kaart bleek er nog wel eens sprake te zijn van een droge verdieping die niet geschikt was als *volwaardige* locatie om – indien nodig – dagenlang te kunnen schuilen. Om die reden is het rekenalgoritme aangescherpt. Hierdoor is de nieuwe kaart conservatiever geworden (minder droge plekken), maar kan met grotere zekerheid worden gesteld dat de ‘groen gemarkeerde’ gebouwen bij alle mogelijke overstromingsscenario’s altijd een volwaardige droge verdieping hebben.

vorige versie LIWO

huidige versie LIWO

De kaart met droge verdiepingen per gebouw en per regio zijn te vinden via de volgende link: <https://professional.basisinformatie-overstromingen.nl/liwo/#/viewer/26> resp. [...] #/viewer/27
 Meer informatie: Jeroen.Doornekamp@rws.nl of Durk.Riedstra@rws.nl

Activiteiten overzicht 2021

Activiteit	Subactiviteit	Toelichting	
1	a	Bovenregionale Impactanalyse	<p>Ondersteunen afronden regionale impactanalyse's</p> <p>Op basis van de in Q4 2020 te maken inventarisatie over de realisatie van de impactanalyse bij de veiligheidsregio's zal daar waar nodig is vanuit het programma ondersteuning worden geboden bij de realisatie.</p> <p>De ondersteuning kan bestaan uit het leveren van inhoudelijk deskundigheid, organiseren van werkconferenties, afstemming met (landelijke) vitale sectoren of indien er moverende redenen zijn voor een regio niet tot een afronding van een impactanalyse te komen, dit voor hen te doen.</p>
	b	Ontsluiten data vanuit regionale impactanalyse naar landelijke beelden	<p>Om voor de vier thema's: stormvloed, rivieroverstromingen, falen regionale waterkering en extreme neerslag een landelijk impact beeld te kunnen maken moet de informatie/data vanuit de regionale impactanalyse worden samengevoegd. De regionale impactanalyses worden samengevoegd in een digitale (geo-data) vorm.</p>
	c	Opstellen landelijke Impactanalyse	<p>Op basis van de vorige twee resultaten wordt een landelijke impactanalyse opgesteld. Deze zal zich focussen op het benoemen van 'hotspots' waar bovenregionale impact ontstaat. Hiervoor worden op de vier thema's als genoemd in 3.2</p>

				werk sessies georganiseerd met de betrokken veiligheidsregio's en netwerkpartners. Deze zullen plaatsvinden in Q2 en Q3. De landelijke impactanalyse zal in digitale vorm worden opgeleverd en data zal bruikbaar worden gemaakt binnen GEO400V en de LVO.
2	a	Opleveren handreikingen	Verplaatsen mens, dier en vitale goederen	Door de Corona crisis heeft de ontwikkeling van deze handreiking vertraging opgelopen en kon niet gerealiseerd worden in 2020. Inmiddels zijn er ook nieuwe inzichten en ontwikkelingen mbt de inhoud en de vorm waarin de handreiking beschikbaar zal komen. Hierbij zal uitdrukkelijk worden gekeken naar de behoefte die veiligheidsregio's hebben op het gebied van verkeersmanagement bij grootschalige evacuaties. Het onderzoek door het ministerie van I&W met betrekking tot de toepasbaarheid van de evacuatiefractie voor het bepalen van de norm voor waterkeringen in delen van het riviereengebied is één van de ontwikkelingen die mede bepalend zijn voor de handreiking. De huidige projectorganisatie wordt gecontinueerd.
	b		Continuïteit en herstel samenleving	Door de Corona crisis heeft de ontwikkeling van deze handreiking vertraging opgelopen en kon niet gerealiseerd worden in 2020. Op basis van onder meer het IFV rapport 'Maatschappelijk herstel na grootschalige overstromingen' zal de handreiking hoofdzakelijk ingaan op de te stellen vragen door overheden en operationele diensten om continuïteit van niet overstroomde (effect) gebieden en herstel van overstroomde gebieden te realiseren.
	c		E-learning	De E-learning module wordt uitgebreid met de volgende overstromingsscenario's: Rivieren laag Nederland, rivieren hoog Nederland, Stormvloed Zuid-West Nederland, Stormvloed Randstad en falen regionale keringen.
3		Continueren/intensiveren/uitbreiden samenwerking veiligheidsregio's, waterpartners en externe partijen		Dit is een continu proces waarbij het programma functioneert als aanspreekpunt voor de veiligheidsregio's. De programmamanager draagt zorg voor afstemming met landelijke programma's (o.a. Deltaprogramma) en projecten (o.a. ROR2), neemt deel in de coördinatiegroep SMWO en onderhoudt de contacten met o.a. de netwerken van vitale partners, watermanagementcentrum, unie van waterschappen, ministerie I&W, Rijkswaterstaat, kennisinstituten en draagt zorg voor het borgen van werkafspraken tussen veiligheidsregio's en netwerkpartners.

Vragen naar aanleiding van de nieuwsbrief

Heb je vragen naar aanleiding van deze nieuwsbrief dan kan je deze stellen aan Marcel Matthijssse (m.matthijssse@vrzeeland.nl) en/of aan de waterexpert van jouw regio.

Aan-/afmelden voor de nieuwsbrief

Ken je mensen in jouw netwerk voor wie deze nieuwsbrief ook interessant is? Stuur hem dan door. Zij kunnen zich aanmelden voor de nieuwsbrief bij Petra Smits (p.smits@vrzw.nl).